

Zápis ze zasedání

Výboru pro lidská práva a moderní technologie

Datum: 6. října 2021.

Místo: Strakova akademie. *Zasedání se uskutečnilo částečně online.*

Přítomni: A. Dergam (zástupkyně předsedy), M. Hanych, A. Krausová, K. Kühnl, P. Uličný, J. Vobořil.

Hosté: L. Adámek (Policie ČR), V. Bílková (Výbor pro práva starších lidí), K. Draganov (Policie ČR), P. Malovec (Policie ČR).

Sekretariát: B. Hnátová, D. Otrošinová.

Program jednání

1. Úvod

- Zahájení zasedání a schválení programu

2. Biometrika a její využívání na území České republiky především při identifikaci osob

- Shrnutí předchozích zasedání
- Příspěvky hostů

3. Možnosti spolupráce s Výborem pro práva starších lidí

- Diskuse s předsedkyní Výboru pro práva starších lidí

4. Doporučení k Národnímu plánu obnovy

- Stručné shrnutí minulého zasedání a plán dalšího postupu

5. Různé

1. Úvod

A. Dergam přivítala přítomné a zahájila zasedání. Zasedání se vedle členů Výboru zúčastnila předsedkyně Výboru pro práva starších lidí, V. Bílková. Pozvání na zasedání též přijali zástupce vedoucího odboru informatiky a provozu informačních technologií Policejního prezidia, K. Draganov, náměstek ředitele pro ekonomiku a informační systémy Ředitelství služby cizinecké policie, P. Malovec, a vedoucí odboru pověřence pro ochranu osobních údajů, L. Adámek.

Výbor pro lidská práva a moderní technologie děkuje všem hostům za jejich účast a za zajímavé příspěvky.

Program byl z důvodu obsáhlejší diskuse upraven do uvedené podoby.

2. Biometrika a její využívání na území České republiky především při identifikaci osob

D. Otrošinová stručně shrnula dosavadní vývoj tématu biometrie. Výsledkem minulých diskusí byl mimo jiné seznam témat a otázek, k nimž členové Výboru uvítají bližší informace, a na jejichž základě budou následně postupovat. Seznam byl zaslán přítomným hostům z Policie ČR, kteří si nejen na jeho základě připravili prezentaci.

Hosté ve svém příspěvku pokryli široký soubor témat týkající se dnešních možností a využívání biometrických metod. **Úvodem rozdělili využívání biometrie pro forenzní (kriminalistické) účely, což je klasickou metodou užití především pro účely vyšetřování a trestního řízení (např. snímání stop na místě činu, snímání DNA, identifikace pachatele po přepadení).** Druhou variantou, jíž věnuje pozornost Výbor LP-TECH, je bezpečnostní využívání biometrie. Policie těchto metod využívá pro případy rychlé potřeby identifikace osoby jakožto jednoho z úkolů policie (sem patří biometrické cestovní doklady a biometrické občanské průkazy), a pro podporu rozhodovacího procesu (kamerové systémy). O rozhodovacím procesu se hovoří proto, že dalším z důležitých úkolů policie je pátrat po hledaných či pohřešovaných osobách, a řešené systémy napomáhají zrychlení a zpřesnění tohoto úkolu, který je jinak prováděn fyzicky (zejména hlídkovou činností). Zároveň Výboru osvětlili, jaké biometrické nástroje policie naopak nevyužívá.

Hosté dále Výboru přiblížili **biometrické identifikační prvky, konkrétně jejich možnosti a jejich aktuální využívání.** V této souvislosti zástupci policie poukázali na mnohdy zásadní rozdíly mezi metodami využívanými ve filmech a seriálech a mezi reálnými možnostmi policejních zaměstnanců – mnohé prezentované metody a nástroje buď v takové podobě neexistují, nebo jejich užití trvá nesrovnatelně delší dobu, než je prezentováno.

Hosté vysvětlili **základní dělení biometrických systémů.** Systémy je možno rozdělit na opravňující (chceme, aby nás systém rozpoznal a umožnil nám hladký průchod, tedy aby nás nezastavil; toto jsou např. systémy biometrických bran na letištích) a pátrací (kde chceme, aby systém zachytil hledanou osobu, v důsledku čehož by byla zastavena). Zároveň systémy

umožňují zrychlenou a pohodlnější identifikaci – pokud mají policisté oprávnění využívat fotografie z registru osob a zachytí osobu bez dokladu (např. na místě činu), je pro všechny zúčastněné snazší osobu vyfotit a foto porovnat s fotografií v registru. Popsali také klíčové aspekty biometrických systémů, na jejichž základě se hodnotí efektivita systémů.

Část příspěvku hosté věnovali dilematu mezi zajištěním bezpečnosti a ochrany a mezi obavami z využívání systémů (např. právě z důvodu potenciální hrozby osobním údajům). Je nutné, aby zúčastněné osoby (jak občané, tak osoby v rozhodovací pozici) měly vždy informace o obou rovinách. Klíčové je najít takový balanc, aby občan nebyl bezdůvodně omezován, ale zároveň byl dostatečně chráněn. Hosté doplnili upozornění na potřebnost využívání řešených systémů pro bezpečnostní účely, a jejich zásadní užitečnost pro předcházení společenským hrozbám. Jako vhodný přístup vnímají umožnění využívání biometrických systému za bezpečnostními účely s tím, že využití se řídí aktuální právní úpravou, a je efektivně kontrolováno (a to i ze strany lidskoprávních subjektů). Zločin se nadále vyvíjí a stává se sofistikovanějším, a orgány státu za ním nesmí zůstat pozadu. Společnost musí zvážit, do jaké míry ponechá řešené nástroje v rukách policistů s cílem zajištění dostatečné úrovně bezpečí; musí však též být obeznámena s případnými následky, pokud policii v používání určité technologie zabrání. Společenský postoj byl např. významný při úvahách, zda použít kamerové systémy na fotbalových zápasech s cílem zajistit prevenci násilných střetů na stadionech, případně na základě jejich monitorování odhalovat účastníky násilných střetů; k nasazení těchto technologií nakonec nedošlo, z důvodu nesouhlasného postoje části společnosti.“

Hosté také popsali právní úpravu, jíž se využívání biometrických systémů musí řídit a též řídí. Krátce se věnovali i představení konkrétních nástrojů, které má policie aktuálně k dispozici.

Členové Výboru a hosté z policie diskutovali otázku možné navazující spolupráce. Pokračující dialog by mohl být prospěšný pro všechny zúčastněné.

3. Možnosti spolupráce s Výborem pro práva starších lidí

V. Bílková informovala přítomné o vývoji a struktuře Výboru pro práva starších lidí. Uvedla, že Výbor má pro současné období stanovených sedm priorit, jimiž jsou domácí péče a domácí pečující (ve vztahu ke starším lidem), institucionální péče a starší lidé, vzdělávání starších lidí, špatné nakládání se staršími lidmi, změna pohledu na stáří a stárnutí, participace starších lidí na rozvoji společnosti a digitální začleňování a alternativy k online komunikaci. Oba Výbory spojuje členství J. Vobořila. V oblasti technologií se Výbor doposud konkrétně věnoval zavedení alternativní sankce pro bezdůvodné odmítnutí přijímání hotovostních plateb (např. v obchodech), k čemuž připravil podnět, následně schválený Radou vlády pro lidská práva.

V. Bílková nastínila tři roviny možného provázání obou výborů. První z nich by mohla být výměna informací o aktuální činnosti obou výborů. Tento postup by např. napomohl tomu, aby se oba výbory nevěnovaly témuž tématu a vzájemně o tom nevěděly. Výbory by si mohly pravidelně zasílat zprávy o své činnosti. Další možností je spolupráce při realizaci dlouhodobých priorit. V neposlední řadě je zde varianta spolupráce při tvorbě konkrétních výstupů a iniciativ skrze komentování a připomínkování.

Navázala A. Dergam s představením dosavadní činnosti Výboru pro lidská práva a moderní technologie. Připomněla oblasti, kde se Výbor dotkl práv starších lidí.

Je možností, aby si výbory jakožto pracovní orgány stejné rady pravidelně zasílaly informace o své činnosti. Jednotlivé výbory by zde uvedly řešená téma, dokončené a otevřené výstupy, priority do dalšího období atd.

Provázanost je zde možná v mnoha případech, nejen u řešených dvou výborů. Podnět bude navržen Radě vlády pro lidská práva. Členové výborů by mohli být více propojeni a v případě jejich času a zájmu by se mohli zapojovat do přípravy materiálů jiných výborů, jichž nejsou členy, ale jejichž tématům rozumí a v praxi se jim věnují. Výbory by mohly nabídnout své hotové nebo téměř dokončené materiály k vyjádření a připomínkování ostatním výborům či některým členům těchto výborů. Materiály by tak mohly být posíleny o hledisko zapojených výborů. Výbory by se mohly vzájemně informovat o iniciativách či akcích, které by mohly být přínosné i pro členy ostatních výborů. V neposlední řadě je možné zvát členy výborů na zasedání jiných výborů jakožto hosty-experty.

Výbory by mohly též více a otevřeněji komunikovat vůči veřejnosti. Výstupy z jejich činnosti a mnohdy i zápisy ze zasedání obsahují zajímavé informace i pro čtenáře-laiky.

4. Doporučení k Národnímu plánu obnovy

D. Otrošinová připomenula dosavadní aktivity. S tvorbou doporučení k Národnímu plánu obnovy členové souhlasili na minulém (prázdninovém) zasedání. Byl proto připraven podkladový materiál, který dokument představuje a shrnuje vize a způsob práce na doporučeních. Na základě tohoto materiálu mají členové možnost zasílat své návrhy na doporučení a na sdíleném úložišti na těchto doporučeních pracovat a vzájemně se k nim vyjadřovat (po vzoru předchozích výstupů Výboru).

A. Dergam požádala členy o zasílání podnětů k Doporučením k Národnímu plánu obnovy. Výbor se bude tvorbě konkrétních doporučení věnovat na svém následujícím zasedání.

5. Různé

D. Otrošinová informovala o navázání spolupráce s Ministerstvem vnitra na přípravě analýzy k tématu data retention. Výbor bude mít možnost se do prací zapojit v dalších fázích.

A. Krausová přítomným doporučila odborné semináře týkající se tématu technologií, navazující na dříve zmíněnou konferenci Solair¹. V případě zájmu mají členové možnost účasti.

M. Hanych informovala přítomné o pokračující aktivitě jednoho z legislativních podvýborů Výboru Rady Evropy k umělé inteligenci (CAHAI).² Zde je připravován souhrnný dokument, který by měl do budoucna plnit roli podkladu pro další práce na legislativním rámci. M. Hanych nabídla členům možnost připomínkování, zároveň upozornila na obvyklé krátké lhůty.

Následující zasedání se uskuteční v závěru roku. A. Dergam poděkovala za účast a ukončila zasedání.

---

¹ Semináře pokryjí témata umělé inteligence a personalizace, odpovědnosti a cyber-security.

² Informace o aktivitách jednotlivých pracovních orgánů včetně Legal Framework Group jsou k dispozici zde:

[https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/cahai#{%2266693401%22:\[2\]}](https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/cahai#{%2266693401%22:[2]}).